

Indúlt BÉTSBÖL Szeredán 8. August. 1787.

Pártos-Zenebona' elegyes Környülállásai.

A' múlt hétfön a' Fő-Hertzeg Ferdinánd gyalag Magyar serge a' mi szomszédunkban Senpronál méne kereftül Belgiumfelé. — A' Hollándiai Követnek Bétsből való visszamenetele fokoknak különböző itéletekre szolgáltat alkalmatoslágot. Az Ánglus és Pruszszus követek szüntelen edgyütt tanátskoznak Hertzeg *Kaunitzal* és a' Monárkhával, és szüntelen Kurirokat indíttanak. Konstantzinápoly félől-is megint új hírt futtag a' Bétsi Publikum, melly ez: hogy a' Muszka Udvar ellen megint fel-akarna kelni; de ennek ellene mond azon közönséges Levelekből olvasható tudósítás, mellynek bizonyysága szerént minden nagyobb Európai Udvarokhoz követjeit készíti, hogy minekutánna mind a' 2 kereftyéen Tsászári Udvarak kíván-

kivánságának önként eleget tenne, örökös frigyet köthetellen; azonban a' mostani Európai környülállásoknak minden szegeletén edgy edgy olly titkos bog vagyon kötve (a' mint a' Politikusok beszéllenek) mellynek vágás nem óldás kívántatik. Mennek, és jönnek a' Konstantzinápolyi után-is a' Kurirok; és noha a' Török Birodalomnak belső részeiben el-harapodzott pestis miatt Kontumátziot kelletik a' határ-széleken ülni; de ezeknek leveleik azonnal meg-fustöltetvén küldetnek kéfedelem nélkül Bétsfelé. Tsak alig, ha *Sinoni* alattomban valósággal nem jádzik a' Frantzia, így szólnak némelleyek: ki örökké ugyan; de kivált az Anglissal tartott tengeri, tsatától fogva; midön az Anglus mellől a' Hollándusokat el-jádzotta, és ezeket a' maga titkos tzéljának eszközevé vette, örökké állatomban mesterkedik. Hogy az Anglus' tengeri fő hatalma meg-gyengüljön, el-szakaszta ezektől az erfénynek leg-nagyobbik felét Hollándiát, és a' másik felén is tsak nem bé-földozhatatlan jukot ejte Amérikanak közönséges társasággá való létével. Már most, midön másokat-is látna, hogy a' tengeren hajókázni szeretnének, a' tenger partyaihoz közelebb lévő Tartományokat kezdette játszodni alattomban. --- A' Törököt már rég, hogy mesterségesen a' maga tzéljára igazgató porázra vette, hogy ennek is a' maga szándékában előre el-látott hasznát vehesse; ezen kis Brüsszeli levélből megínt Frantzia játékot néznek-ki a' szemefebbek. *Brüsszelből 19. Júl.* A' mi hadi-fergeink a' szerzeteseknek és némelley Apáturaknak szent vezérlések alatt fegyverben gyakorolják magokat, és kétséges félelemmel várják az Austriából alsó és felső fegyverrel jövő számos idegen vendégeket; tsak a' kár: hogy itt senki sem akarja hinni, hogy ezen vendégek ellenünk jönének, hanem a' maszlagos Hollándusok

dafok ellen, de a' kinek ezze vagyon, ne kételkedjék
femmit-is felölle, hogy mi-is szárazon maradjunk;
nevezetesen azok, kiket már-is ki-tanúltanak, hogy
a' mi Belgiumunknak edgyik részét állattomban Fran-
tzia kézre kívánták jádzeni. — A' vólt Helytartó
Fő-Hertzeg-Afszonyban nagy bizodalmokat helyhez-
tetik a' Belgák; de azonban a' pénzt és a' katonát
gyűjtik öszve; de Bétsben-is azt beszélik, hogy Kolo-
niában 80 ezer nép gyűl öszve; hová, már tudjuk,
hogy a' F. Tsászár-is minden órán indulandó a' maga Hadi-
Tanátsoffaival. — A' Hollándiai Helytartó Hertzeg
már a' Pruszszus földén vagyon, és a' Magdeburgi's
Berlini levelek szerént, a' múlt hónapnak 17-dikétől
fogva Pruszszziában mindenek azt kiáltják: Háború!
háború! és a' tsatára készült Pruszszus Regementek-
nek Fő-Vezére Generál *Möllendorf* minden allatta
való tisztyeivel leg-keményebb készületeket tészen.
A' Londoni levelek magok bizonyítják, hogy a' múlt
hónapnak 12-dikén a' Londoni és Berlini Udvarok kö-
zött esett edgymást híven óltalmazó frigykötés' leve-
le meg-petséltetett. Ezen frigykötés, és a' II-dik
JOSEFÉ II-dik KATHARINÁval a' leg-mesterségesebb
tsalárd játékot-is le-fogja nevetni. Berlinben éjjel
nappal a' fegyveres házban dolgoznak, és a' hadi-élés
dolgát folytató tisztek mellé meg-annyin adattak; kik
ezen Tábornak fő-élés-Mestere *Flesch* Úr alatt hofz-
szas háborúra készítik az eleséget. A' Magdeburgi
Sergek útban vagynak. Berlinből titkon azt veszfzük,
hogy a' Szakszoniai Papi-Fejedelem és Hertzeg *Wáj-
már* titkon Potzdamban vagynak, és a' Hollándiai
Helytartó Hertzeg-is minden órán oda érkezik. — A'
F. Monárkhának mostani útjában Gróf *Festetics* a' N.
M. K. Testörző feregnek Májora leszzen Adjutántya,
ki á' több Testörzőken kívül mindenütt vele fog-len-
ni.

ni. — Augustusnak I. napján, az útnak készült fergek közzül fokon meg-indulának Belgiumfelé, a' többi-is rövid nap indulnak, és azoknak, kik induló félben vagynak kettős, az az háborúi 'Soldjok jár. A' Hadi-eszközöknek vitelére 2000 lovak kivántatnak; — de hát hiszem jönnek a' Belgiumi Députátusok; és a' külső Városban Bétsben már szállásaikat-is tudják ezeknek némelly Kávészázbéli korhelek — vallyon nem akadájoztatják-é-meg ezek az útban lévő fergeteket? nem? Valamint a' Frantzia, Pruszszus, Anglus; úgy az Austriai Sergeknek-is hasznát akarja itt venni a' környülállás. — Újra elevenedik a' hír, hogy a' Muszka Udvarnál lévő F. R. Tsászári követ Gróf Kobenzl Úr Brúszszelbe mégyen békeflég plántáló tellyes hatalmú Ministernek; ennek helyébe pedig Pétersburgba Báró Szvitten a' Tudományok édes attya küldetik, és a' Tudományok fő igazgatása Tanátsos Martini Urra bizatik. — Azok között az íráfok és könyvek között, mellyek a' mostani Belgiumi párt-ütéssel jöttek világ elejébe, edgy igen különös kisedded könyvetske-is jelenék-meg németül a' Bétsi Publikum kezében a' Belgiumi Párt-ütésről; még pedig Cicerónak ezen szovaival: *Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed miserius nihil, quam ipsa victoria;* az az: A' Hazafiak között való Háborúban minden dolgok veszedelmefek és szánakozásraméltók; de még is leg-veszedelmefebb itt a' győzedelem. Ezenkönyv Frantziából mondatik fordíttnak lenni, de a' frantzia exemplárokat a' Belgák hitelen észre-vévén úgy befzedték, hogy már soholt sem taláztatik. — A' mi az edgyesült 7 Tartománybéli Bergákat illeti — ezek most jutattanak az időnek azon kerületire, mellyben a' már régtől fogva fejek felett kerengő tetét fellegeknek szélveszes záporral való le-szakadását lehetetlen

el-kerülniek. Sem a' JÓSEF' bölts intése, sem a' Frantzia békefséget tsináló közbenjárása, sem a' FRIDRIK VILHELM emberi szeretettel tellyes levelei, sem az oldalakban lévő Ánglus ösztön számkivetésbe nem küldheté innen azon veszekedés magvát plántáló sántát, a' Hazafiúi névvel dítsekedő mételet, mellynek a' haszszos idő alatt lett meg-gyökeredzésével már most magok edgymást gyújtogotják, vágják, ölik és prédálják; sőt a' magok dühöslégeknek idegen szomszédjaikat-is részeflévé tenni kívánják — Azt mondja edgy Frantzia levél, hogy a' Hollándusok soha többé magokat szerentséfen helyre nem állíthatják: a' víz örvényneibe ugrottnak késő habokhoz kabdosni. Azt értyük bizonyos levelekből, hogy 4 fő Udvaroknak meg-edgyezéséből fogják ezeket észre hozni, kik között az ő bizokodásoknak közép-pontya a' Frantzia-is jelen vagyon ellenek. — Az Ánglus Hajós-fereg már szélnek adta ezek ellen hadi tüzzel repülő vitorláit; és a' Pruszszus Tábornak meg-érkezésével fogják legelőbb-is a' vizett magokra vehető Tenger tsatornáit el-állani. — A' Márs Isten' lángal égő haragja tüztől már fok izben tsak-nem fel-lobbant *Gibráltár* várának vitéz óltalmazója 's igazgatója *Elliot*, ki mostan Londonban mulatozik, és a' maga fizetésén kívül minden esztendőben 1000 font Sterlingel, Bároi és Grófi titulussal jutalmaztatik, olly tisztefléget nyere nem régiben, hogy a' maga familiája tzimerén kívül a' *Gibráltár* vára tzimerét-is örök emlékezetül önként megnyervén magának, képe le-festetett, és a' *Gibráltári* Tanátsházban örök emtékezetre fen-tartatik.

Elegyes Tudósítások.

Azon Belgiumból várandó Kúrir, ki a' pártatü-
tött Belgák' feleletét hozandó, és a' kinek levele fogna
minden A. Belgiumi dolgot meg-határozni, még meg-

nem

nem érkezett; melly fokoknak nyughatatlanfágok lát-
tatik okozni, és a' mondatik, hogy talám békefléges
terdet fejet kívánnak Monárkhájoknak hajtani; mellyet
csak úgy híhetnénk, ha a' múlt héten érkezett más
Brüszfzeli Kurir olly hírrel nem toppant volna-bé
Bétsbe, hogy a' pártütők fergeiket napról napra öregbí-
tik, és nyakosflágokban álhatatoson meg-maradni kíván-
nak. Úgy vélekednek némellyek, hogy csak azért késné-
nek adandó válaszszokkal; hogy a' kétféges idő hala-
dás alatt hadi-erejeket lábra állítják, és jobban el-
készülheszenek. — Az edgyesült Hollándusoknak 700
főből álló Magyar Huszár-fergek vagyon; kiknek rö-
vid mentéjek, dalmánnnyok, nadrágok, övek, kal-
pogjok és farga farkantyus tizmájok vagyon; noha
ezen feregben, a' mint az onnan jött Magyarak be-
szélik, csak kettő találtatik, ki valamit Magyarul
szóllani tudna: ezek-is a' F. Császári táborból halál
elől szökött Erdélyi Oláhok; de azonban ezen 700
Huszár leg-első és leg-drágább fereg Hollándiában,
és minden légénynek edgyheti 'Soldja 5 forint. —
A' nem régiben Bétsbe udvarolni jött *Hohentzoler* va-
fas Regimentje a' közelebb múlt hétfőn Belgium-felé
indula, a' *Naszszaujé* pedig Magyar országról tegnap
előtt helyyibe Bétsbe érkezék. Gömör vármegyének bizo-
nyos részében olly nagy jégesső vala a' múlt hónap-
ban, hogy a' mezei munkások nem csak egész eszten-
dei fáradságos munkájokat veszték-el, hanem fokon
jövendőbéli reménységektől-is meg-fosztatának. Meg-
tetfzik abból a' jégnek nagy vólta, hogy a' mezőn talált
Ludakat mind agyon verte. — Ha eddig edgy idegen Ga-
vallér érkezett Bétsbe legelőbb-is azon gondolkozik
vala, hogy Magyar Huszárt öltözteszen magának lo-
vas légénynek; kinek sokszor paripája, fegyvere és
köntöfe leg-aiább 100 aranyra mégyen vala; de né-
mel-

mellyek vizsza élvén ezen modival, már a' magok lovas legényeiket drágább köntösbe jártatták vala, mint a' Monárkha a' maga Testörzöit; úgy, hogy az őrizeten lévő katonák, kivált estvefelé präsentáltak az Udvari lovas legényeknek; már most ezeknek kardot és tarsolyt viselni meg-tiltatott, mellyet a' Bétsi magyar Szabók, tsizmádiák és gömbkötők nem igen szeretnek azért, hogy ennekutánna keveslebb Hufzárt fognak az Uraságok tartani. — Hogy a' hajóhuzással és szégyenköre állítással való büntetések a' gonosztévknek még-is keveslet rettentse a' meg-rögzött gonofságot meg-tetfzik tsak e' két példából-is: midőn Bétsben a' múlt hónapban edgy pájtállát meg-ölt katonának akasztófát sütének ortzájára, hogy egész életében hajóhuzásra küldessék; az alatt edgy szegény Magyar Országi kereskedőnek 3000 forintját lopák-el edgy vendég-fogadóból. A' szégyen-köre való állítás pedig, kivált az Oláhokon, tsak annyit segít, mint a' holt lóvan a' patkó. Temesvárt edgy Oláhot szégyenköre állítanak, 's a' fok nézők között edgy másík így szóllítá-meg: *bunezó Frátye! tsely drákú fáts átji!* jó napot Bátya! mi az ördögöt kerefz itt! én nem tudom, úgy-mond; parantsolták hogy itt állok — és így minden meg-illetődés nélkül discurrált a' több Oláhokkal; de ennek az az oka, hogy ezen durva és pallérozatlan nép mégérzéketlen — talált módot már most a' F. Monárkha ezeknek-is palléroztatásokban, Oskolákat építtetvén nékiek, és idővel embereket fog-belöllek tsinálni. — A' F. Monárhhának ezen esztendőben 12-dik Aprilisben botsátott kegyelmes rendelése szerént, azok a' rendes házoffágon kívül születtett gyermekek, kik eddig, a' haza törvénye szerént, tsak nem természeti jussaktól-is meg folztattak valának; már ezután a' magok szüleiké lesznek, és jus-

jussok léfzen mind azokhoz, valamellyekhez a' házofok ágyából származott gyermekeknek, nem trak kik I. Jan. 1787től fogva születtek, hanem közönségesen mindeneknek, akár mikor szármoztanak légyen-is, és akár kiktől. *A' Természetnek törvénye öröktől fogva ez vala, és már az ártatlanokat az ember szerető JOSEF ezen természettől adatott jussokba 1787 ben helyre állította.* — Edgy kitsiddég vakmerő, de még-is nagy hit Pogányban. Minekutánna Algirban és a' körül fekvő helyeken már ebben az esztendőben 50 ezer ember holt volna-meg a' Pestisben, már most a' Maszkari Táborra-is el-hatalmazott. Marokkóban az ellen semmi készületeket nem tésznek, sőt a' Tsászár maga kezével ezt írta a' maga Konfúljának: Az Algiriak példájából jól láthattjuk, hogy az embereknek minden pestis ellen való szorgalmatosságok haszontalan, és hogy az emberek az Isten büntetésének ellene nem álhatnak; mert a' mit az Isten akar meg-léfzen; azért minden pestis ellen való készületeknek hadjanak békét; jobb ha a' nép pestis, mintsem éhség által vész-el. *A' vagy nem nagy prédestinátzió-é ez a' Marokkai Pogány Tsászárban?* — de ezért mi ne ugordjunk önként a' Dunába. — *Róma 9. Július.* Loretó Városlából azon nép tsabitó Impostort, ki ama szent *Lábrének* öttsének nevezvén magát, a' szentség firhangja alatt fok alamisnát fel-gyűjtet vala, éppen midőn az ő benne hívő néppel ebédelne, el-fogaték és ide az Inquisitió tömlötszébe vafan hozaték. Midőn meg-fogatott azt mondotta: hogy tsak azt kívánta meg-próbálni, mitsoda bolond volna még az Ekklesiái Státus. Ennek nem jő a' Kalendáriumba a' neve; mert e' tsak olyan szent, a' ki akasztófát érdemel, melyet el-is fog-érni.